

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2020

1. Toetsen veiligheid primaire keringen (nadeel € 155.000,-)

Beheerders van primaire waterkeringen moeten tenminste eens in de twaalf jaar beoordelen of hun keringen voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Dat schrijft de Waterwet voor. De manier waarop deze beoordeling moet worden uitgevoerd, is vastgelegd in het Wettelijk Beoordelings Instrumentarium (WBI). Voor de huidige beoordelingsronde, die begin 2017 is gestart, is de inspanning ingrijpender dan vorige keren. Reden is de nieuwe veiligheidsnormering die per 1 januari 2017 is ingevoerd. Deze normering gaat uit van een overstromingsrisicobenadering, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de kans op een overstroming, maar ook naar de gevolgen ervan. In 2050 moeten alle primaire waterkeringen aan de nieuwe veiligheidsnormen voldoen. De verwachting is dat onze keringen over de volledige lengte van 28 kilometer worden afgekeurd. De versterkingen van primaire keringen worden gecoördineerd onder het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP). Om in aanmerking te komen voor versterking dient de beheerder de noodzaak hiervoor met het wettelijk beoordelingsinstrumentarium aan te tonen.

Volgens de huidige planning van de werkzaamheden is voor 2020 een extra bedrag nodig van € 155.000,-. Het budget voor 2021 en 2022 kan dan met respectievelijk € 114.000,- en € 116.000,- (totaal € 230.000,-) worden verlaagd.

2. en 3. Onderhoud rioolgemalen en materieel gemeente Westerwolde (nadeel € 92.000,-)

Vanaf 2005 werd het beheer en onderhoud van de rioolgemalen en het onderhoud van het materieel van de gemeente Vlagtwedde verzorgd door het Waterschap. Na de fusie van de gemeente Vlagtwedde met de gemeente Bellingwolde in de nieuwe gemeente Westerwolde is besloten om deze werkzaamheden door de eigen monteurs uit te laten voeren. Het contract is per 01-01-2020 opgezegd. Het grootste deel van de werkzaamheden werd uitgevoerd door medewerkers uit de cluster bovenformatief. In de begroting wordt rekening gehouden met een vast budget voor bovenformatief gebaseerd op een gemiddelde in- en uitstroom. Dit is budget voor medewerkers die hun functie niet meer (kunnen) vervullen maar nog wel werkzaam zijn voor het waterschap. Aangezien de laatste tijd de werkzaamheden niet werden uitgevoerd vanuit de vaste formatie, staat tegenover dit nadeel geen vrijval van personeelslasten.

4. Bijdrage Het Waterschapshuis (nadeel € 210.000,-)

In 2017 zijn we formeel weer toegetreden tot Het Waterschapshuis (HWH). Waterschap Hunze en Aa's draagt bij aan de instandhoudingskosten van HWH en neemt deel aan producten die HWH levert. Op basis van de geactualiseerde begroting 2020 van HWH stijgt onze bijdrage met afgerond € 210.000,-. De hogere kosten van HWH ontstaan gedeeltelijk doordat de kosten voor de afgenomen producten zijn verhoogd. Dit komt enerzijds doordat wij extra producten gaan afnemen en anderzijds door een verhoging van de kosten van de producten die wij reeds afnamen. Daarnaast is deze verhoogde bijdrage voor 2020 het gevolg van het doorschuiven van in 2019 geplande werkzaamheden naar 2020. Hierdoor hebben wij in de jaarrekening 2019 een voordelige afrekening over 2019 van HWH gemeld van € 85.000,-. Dit betekent logischerwijs wel een verhoging van de bijdrage 2020. Voor verdere informatie over de bijdrage aan HWH wordt verwezen naar het bestuursvoorstel HWH van 26 februari 2020.

5. Software (nadeel € 100.000,-)

Voor het uitvoeren van onze werkzaamheden zijn wij afhankelijk van het gebruik van software. Met name de licentiekosten van Microsoft zijn fors gestegen (€ 80.000,-). De software van Microsoft is voor ons waterschap essentieel en hiervoor bestaat geen goed alternatief. Daarnaast zijn de kosten van de overige softwarepakketten per saldo met € 20.000,- gestegen. De totale extra kosten bedragen

jaarlijks derhalve € 100.000,-. Met deze extra kosten zal ook rekening gehouden worden in de meerjarenraming 2021-2024.

6. Budgetoverheveling jaarrekening 2019 (nadeel € 116.000,-)

Bij de jaarrekening 2019 is voorgesteld een aantal in 2019, vanuit het coalitieakkoord, geraamde budgetten over te hevelen naar 2020. Het betreft de volgende posten.

Informatieborden (€ 50.000,-)

Het jaar 2019 is gebruikt om de situatie rondom de bebording bij Hunze en Aa's te inventariseren en te analyseren. Daarnaast hebben we ervaring van andere waterschappen opgehaald en een plan van aanpak geschreven. We hebben daarbij nog geen uitgaven gedaan. In 2020 zal er zichtbaar iets veranderen in onze uitstraling qua bebording. Daarin is een prioritering weer gegeven, waarbij we starten met de infoborden en -zuilen op toplocaties. Dat wil zeggen het actualiseren van de inhoud én een uitstraling aan laten sluiten bij de vormgeving van onze nieuwe website. Daarnaast vernieuwen we in 2020 de verwijs- en naamborden op al onze locaties. We verwachten voor 2020 dat we ook het budget van 2019 hiervoor nodig hebben.

Biodiversiteit (€ 26.000,-)

Voor het vergroten van de biodiversiteit op onze assets zijn we in 2019 begonnen met het analyseren en onderzoeken van de mogelijkheden. Hiervoor hebben we de eerste trajecten uitgezocht om in te zaaien. De kruidenmengsels zijn al binnen en hieraan is € 4.000,- besteed. Helaas is het inzaaien in 2019 niet gelukt omdat de grond te nat was en daardoor de zaden in de grond zouden verrotten. Voor de zuiveringsterreinen zijn de eerste terreinen geïnventariseerd en daar kan ook een kruidenmengsel voor besteld worden. Ook wordt er gekeken of er bijvoorbeeld besdragende heesters aangeplant kunnen worden en of nestkasten opgehangen kunnen worden, dit alles om de biodiversiteit verder te vergroten. Daarnaast wordt ook gekeken of de bestaande bossages onderhoud nodig hebben zodat ze weer verjongen en meer gelaagdheid ontstaat.

Cultuur historisch erfgoed (€ 40.000,-)

In 2020 wordt het huidige beleid geactualiseerd. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn het vergroten van de zichtbaarheid van het waterschap, een goede toegankelijkheid en het fungeren als visitekaartje. De laatste jaren werd het erfgoed sober onderhouden. Om meer te richten op de zichtbaarheid en het visitekaartje wordt het onderhoud geïntensiverd. In 2020 wordt daarmee gestart. De inschatting is dat het budget van 2019 van € 40.000,- nodig is om het erfgoed een kwaliteitsimpuls te geven ingaande 2020.

7. Slibtransportkosten (nadeel € 150.000,-)

Eind 2019 heeft waterschap Hunze en Aa's het transport van slib opnieuw aanbesteed. In deze aanbesteding is, naast de inschrijfprijs, ook aandacht geschonken aan duurzaamheid- en kwaliteitsaspecten. Door de krappe markt (op de aanbesteding hebben slechts drie partijen ingeschreven) en onze wensen ten aanzien van duurzaamheid (bijvoorbeeld het gebruik van duurzame brandstoffen) en kwaliteit is het inschrijfbedrag van de winnende partij uiteindelijk hoger dan ons huidige slibcontract. De consequentie is dat we op jaarbasis € 150.000,- meer kwijt zullen zijn aan slibtransport.

8. Schade Winschoterdiep (per saldo nadeel € 55.000,-)

De provincie Groningen heeft het Winschoterdiep gebaggerd naar het onderhoudsprofiel om te voldoen aan de uitgangspunten van de vaarweg. Het watersysteem inclusief onze waterkeringen moet deze werkzaamheden kunnen verwerken. Wij hebben daarvoor vergunning verleend.

Na het baggerwerk bleek echter dat de kwelstroom op gang kwam als gevolg van het verwijderen van de afsluitende sliblaag. Dit heeft schade aan de kwel sloten veroorzaakt en de baggerwerkzaamheden zijn direct gestaakt. Een en ander is onderzocht. Wij onderzoeken nu samen met de provincie hoe de provincie kan voldoen aan het vaarwegprofiel en het waterschap goede waterkeringen kan houden. De aangerichte schade wordt in gezamenlijkheid opgelost. Eind 2019 is het herstel van de schade opgestart (zie ook de jaarrekening 2019). In 2020 is dit schadeherstel doorgelopen en daarnaast zullen naar verwachting nog aanvullende kosten worden gemaakt voor drainage als voorzorgsmaatregel voor verdere baggerwerken in het Winschoterdiep. De totale kosten voor het schadeherstel, het onderzoek en het aanleggen van drainage bedragen in 2020 naar verwachting € 280.000,-. We verwachten dat in een groot deel van de kosten wordt bijgedragen door de provincie Groningen. In totaal verwachten we een bijdrage te ontvangen van € 225.000,-. Het nadeel bedraagt voor ons in 2020 hierdoor per saldo € 55.000,- (€ 280.000 - € 225.000).

9. Schoonmaakkosten (nadeel € 40.000,-)

Vorig jaar zijn de schoonmaakdiensten van onze locaties opnieuw aanbesteed. Door marktwerking is deze aanbesteding hoger uitgevallen dan het vorige contract. Daarnaast zijn een aantal extra diensten aan het contract toegevoegd. De extra jaarlijkse kosten bedragen uiteindelijk € 40.000,-.

10. Energiekosten (nadeel € 250.000,-)

Eind vorig jaar is het belastingplan 2020 vastgesteld en zijn de tarieven voor de energiebelasting en de Opslag Duurzame Energie (ODE) gepubliceerd. Deze ODE-heffing is net als de energiebelasting afhankelijk van het verbruik. De tarieven voor de Opslag duurzame energie (ODE) stijgen de komende jaren. Ze gaan met name omhoog voor organisaties met een groot energieverbruik. Het kabinet vindt namelijk dat iedereen een eerlijke bijdrage aan de energietransitie moet leveren. Daarom gaan organisaties vanaf 2020 meer bijdragen aan de ODE dan particuliere verbruikers. Met deze maatregelen wil het Rijk duurzaam energiegebruik stimuleren. De nieuwe tarieven zijn pas na het vaststellen van onze begroting 2020 bekend geworden, waardoor deze stijging hierin nog niet is meegenomen.

Voor ons komen de maatregelen erop neer dat wij 1,5 cent per kWh meer moeten gaan betalen aan ODE-heffing. Ons jaarlijkse verbruik bedraagt ongeveer 17.000.000 kWh. In totaal betekent dit dus een stijging van de energiekosten 2020 met € 250.000,-. Voor de komende jaren zal in de meerjarenraming 2021-2024 rekening worden gehouden met de stijgende ODE-heffing.

11. Belastingopbrengsten (voordeel € 185.000,-)

Het geraamd voordeel op de belastingopbrengsten 2020 bedraagt € 185.000,- en is als volgt opgebouwd.

• Ongebouwd; nadeel	€ -185.000,-
• Gebouwd; voordeel	€ 602.000,-
• Kwijtscheldingen; nadeel	€ -250.000,-
Totaal; per saldo voordeel	€ 185.000,-

Het aantal hectares watersysteemheffing ongebouwd is fors gedaald. Dit komt vooral doordat meer hectares ongebouwd aan WOZ objecten is toegerekend. Gemeenten gaan soms vrij ruimhartig om met het toerekenen van ongebouwde oppervlakten aan gebouwde objecten. Denk aan een woonboerderij met een paar hectare grond. In het verleden corrigeerde het Noordelijk belastingkantoor (NBK) deze – in onze ogen onterechte – toerekening. Vanaf 2019 is het niet meer

toegestaan af te wijken van de door de gemeenten aangeleverde WOZ gegevens. De WOZ gegevens komen nu in een landelijke voorziening (LV-WOZ). Wijzigingen aanbrengen door derden (zoals het NBK) is niet meer mogelijk. We overleggen momenteel met de gemeenten over een groot aantal onterechte toerekeningen. Duidelijk is wel dat het aantal hectares dat aan gebouwde objecten wordt toegerekend zal stijgen. In de najaarsrapportage komen we hierop terug, we houden vooralsnog rekening met een nadeel van € 167.000,-.

De WOZ-waarde van alle gebouwde objecten bepaalt de totale opbrengst voor de watersysteemheffing gebouwd. Elk jaar gaan de gemeenten de waarde van gebouwde objecten opnieuw bepalen. Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een te lage waardestijging. De meeropbrengst is naar verwachting € 602.000,-.

Op basis van de afgelopen twee jaren moet de post kwijtscheldingen met € 250.000,- worden verhoogd. Door de opgelopen achterstanden in de afgelopen jaren was het zicht op de werkelijke kosten aan kwijtscheldingen vertroebeld. Inmiddels zijn de kosten, per jaar, weer goed in beeld.